

HOE VOORKOMEN WE DAT SPANNINGEN TUSSEN PREDIKANT EN KERKENRAAD/ GEMEENTE LEIDEN TOT EEN CONFLICT?

Waar mensen samenwerken, kunnen spanningen ontstaan. Ook tussen predikant en kerkenraad en/of gemeente. Kerkenraad en predikant hebben de verantwoordelijkheid om te voorkomen dat het uitgroeit tot een conflict.

Daarbij is het waardevol om tijdig advies te vragen. Een aantal instanties in de kerken heeft gezamenlijk een Handreiking geschreven 'Wat te doen bij een dreigend conflict'. Daarin wordt benoemd wat preventief gedaan kan worden, maar ook waar advies en hulp gezocht kan worden wanneer dat nodig is.

We verwijzen graag naar deze Handreiking. Hij is te vinden op

<https://www.steunpuntkerkenwerk.nl/begeleiding-kerkenwerk/conflict/>.

Op de pagina hieronder geven we een overzicht van instanties in de kerken die betrokken kunnen zijn bij een conflict in een kerk, met name tussen kerkenraad en predikant. Dit overzicht kan gebruikt worden als bijlage bij (en deels als samenvatting van) de Handreiking

Bij onduidelijkheid welke instantie het beste te hulp gevraagd kan worden, kan altijd contact opgenomen worden met de CKA.

Commissie kerkelijke adviezen
Rob Vreugdenhil, alg.secr.
januari 2026

Overzicht rollen en verantwoordelijkheden

van instanties in de kerken die betrokken kunnen zijn bij een conflict (m.n. tussen predikant en kerkenraad)

november 2025

Organi-satie	Kern	Wat we <i>niet</i> doen	Samenwerking
CKA	- Adviezen geven mbt kerkrecht en kerkorde; meedenken over kerkrechtelijke mogelijkheden als uitweg uit conflict - Verplichte adviesrol bij aantal predikantszaken	Oordeelsvorming, bemiddeling of mediation, begeleiding bij (verander-)processen	Waar nodig verwijzen naar CKO, ICG, KP en SKW
CKO	- Oordeel geven over losmaking en blijvende beroepbaarheid - Oordeel over financiële regeling bij ontheffing, losmaking en afzetting predikant		Eventueel na losmaking: advies om met Kerkpunt te werken aan gemeentebreed herstel
ICG	- onafhankelijk, onpartijdig werken aan herstel bij conflicten - onderzoek, oordeelsvorming en advies in eindrapport, gericht op vrede en recht; - hulp bij goed uit elkaar gaan na een conflict - focus: direct betrokkenen	belangenbehartiging voor een van de partijen	Waar nodig verwijzen naar mediation, SKW, Kerkpunt en CKA. na afronding oordeel: advies om met Kerkpunt te werken aan gemeentebreed herstel
KerkPunt	- toerusting en advisering, o.a. mbt leidinggeven. - begeleiden van kerkenraad en gemeente om conflicten te voorkomen - begeleiden kerkenraad en gemeente na een conflict - focus: gemeente als geheel	Oordeel over klachten, mediation	Bij uiteengaan van predikant en kerkenraad en bij arbeidsrechtelijke zaken: SKW Bij kerkrechtelijke vragen: CKA Bij geschilbeoordeling (als begeleiding geen resultaat heeft): ICG
SKW	- ondersteuning kerken (beheer, financiën, personeelsbeleid), m.n. goede zorg voor predikanten (preventief) - begeleidde transitie en loopbaan-coaching bij hulpvraag in harmonie - (toetsing van) financiële regeling bij uiteengaan predikant en kerkenraad	Bemiddelen oordeel vellen over conflicten mediation	Bij conflict: verwijzen naar ICG, mediation of CKA (SKW dan nog wel rol bij opstellen fianc. regeling) Voor begeleiding KR en gemeente: verwijzen naar Kerkpunt.
Mediators (via MediatorPool)	Partijen begeleiden in een proces waarin zij zelf werken aan een oplossing.	Inhoudelijk oordelen, oplossingen bieden	Doorverwijzen naar ICG wanneer niet alle partijen werken aan een oplossing
CPP	Predikanten (en gezin) in spanning of conflict pastoraal begeleiden	Inhoudelijk adviseren	Waar nodig verwijzen naar de andere instanties